

Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av överenskommelsen gällande Nordiska investeringsbanken och till lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås, att riksdagen godkänner den i Helsingfors den 11 februari 2004 mellan Danmark, Estland, Finland, Island, Lettland, Litauen, Norge och Sverige ingångna överenskommelsen om Nordiska investeringsbanken. Ingåendet av en ny överenskommelse föranleds av att Estland, Lettland och Litauen blir medlemmar i Nordiska investeringsbanken från och med den 1 januari 2005. I propositionen föreslås dessutom att riksdagen skall godkänna lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till

området för lagstiftningen i överenskommelsen

Överenskommelsen om Nordiska investeringsbanken skall ratificeras. Överenskommelsen och de stadgar som bifogats till den träder i kraft trettio dagar efter den dag, då samtliga avtalsslutande stater har deponerat sina ratifikationsinstrument hos det norska utrikesdepartementet, dock tidigast den 1 januari 2005. Avsikten är att det lagförslag som ingår i denna proposition skall träda i kraft samtidigt som överenskommelsen.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Vid sitt möte i Stockholm i juni 2003 stödde de nordiska statsministrarna principiellt de baltiska ländernas medlemskap i Nordiska investeringsbanken. De nordiska finansministrarna fick i uppdrag att utreda och lägga fram allmänna villkor gällande anslutningen. För detta ändamål tillsattes en samnordisk tjänstemannaarbetsgrupp. Utgående från de villkor som arbetsgruppen lagt fram och som godkänts av finansministrarna kallade statsministrarna i oktober 2003 Estland, Lettland och Litauen till medlemmar av Nordiska investeringsbanken. Den tjänstemannaarbetsgrupp som tillsatts av finansministrarna förhandlade om medlemskap med representanter för de baltiska länderna. Dessa förhandlingar slutfördes före årsskiftet 2003/2004, då det lades fram en ny överenskommelse gällande Nordiska investeringsbanken som gör det möjligt för de baltiska länderna att bli medlemmar i banken. Överenskommelsen undertecknades i Helsingfors den 11 februari 2004 av representanter för de nordiska länderna och de baltiska länderna.

Överenskommelsen om Nordiska investeringsbanken skall ratificeras. Om alla länder deponerar sina ratifikationsinstrument före den 1 december 2004 kan den nya överenskommelsen träda i kraft den 1 januari 2005.

2. Nuläge

Nordiska investeringsbanken grundades 1975 genom ett samnordiskt statsfördrag (FördrS 28/1976). Bankens uppgift är att bevilja lån och ställa garantier på bankmässiga villkor och i överensstämmelse med samhällsekonomiska hänsyn för genomförandet av investerings- och exportprojekt av gemensamt intresse för Norden. I förbindelse med det nordiska näringslivets internationalisering och med sina ägares stöd har Nordiska investeringsbankens internationella verksamhet vuxit betydligt. År 1998 undertecknades en ny överenskommelse (FördrS 81/1999) vars syfte var att förtydliga och stärka ban-

kens rättsliga ställning som en internationell finansieringsinstitution och ge banken samma ställning som internationell juridisk person och full rättshandlingsförmåga, som andra juridiska personer vilka bedriver jämförbar verksamhet har. Överenskommelsen från 1998 trädde i kraft 1999. Bankens verksamhet skall bedrivas så som det bestäms i bankens stadgar. Stadgarna innehåller detaljerade bestämmelser om bland annat bankens kapitalstruktur, verksamhet och förvaltning. Mellan Nordiska investeringsbanken och Finlands regering har ingåtts en så kallad värdlandsöverenskommelse, vilken närmare reglerar vilket förfarande som tillämpas vid det praktiska genomförandet av vissa bestämmelser i överenskommelsen. Värdlandsöverenskommelsen innehåller bestämmelser om bland annat banklokalernas okränkbarhet, värdlandsersättningen och personalens pensionsskydd.

De baltiska ländernas medlemskap i Nordiska investeringsbanken har diskuterats redan i flera år. Nordiska investeringsbanken har varit en betydande långgivare för de baltiska länderna i synnerhet inom energi- och trafiksektorena. Från och med 2001 har ny långivning för projekt som genomförs i de baltiska länderna kunnat beviljas som en del av bankens normala långivning utan särskilda garantier från ägarländerna.

Eftersom Nordiska investeringsbanken ursprungligen grundades som en gemensam finansieringsinstitution för de nordiska länderna innehåller den ursprungliga överenskommelsen inte bestämmelser om anslutningen av nya medlemmar till banken. Därför måste en ny överenskommelse ingås som godkänns och ratificeras av både de nya och de gamla medlemsländerna. Den nya överenskommelsen träder i kraft tidigast den 1 januari 2005. Efter att den nya överenskommelsen trätt i kraft upphör den gamla överenskommelsen från 1998 att gälla. I värdlandsöverenskommelsen mellan finska staten och Nordiska investeringsbanken görs nödvändiga ändringar och preciseringar som föranleds av de baltiska ländernas medlemskap.

3. Målsättning och de viktigaste förslagen

De baltiska ländernas medlemskap i Nordiska investeringsbanken stärker samarbetet mellan de nordiska länderna och de baltiska länderna och den bedöms ha en positiv effekt på den ekonomiska utvecklingen i Östersjöområdet. Samtidigt stärker de baltiska ländernas medlemskap det samarbete som sker inom ramen för Europeiska unionens nordliga dimension. Även Nordiska investeringsbankens ställning i Östersjöområdet stärks och nya möjligheter att bedriva affärsverksamhet öppnas samtidigt som de nordiska ländernas och de baltiska ländernas näringsliv och exportindustri främjas.

Den nya överenskommelsen om Nordiska investeringsbanken gör det möjligt för Estland, Lettland och Litauen att bli medlemmar i Nordiska investeringsbanken. I den nya överenskommelsen iakttas principen om likställdhet. De baltiska länderna blir fullvärdiga medlemmar i banken på samma villkor som de nuvarande medlemsstaterna. Alla medlemsländer skall ha samma rättigheter och skyldigheter. Bankens finansieringsverksamhet och bankens rättigheter och skyldigheter ändras inte i och med utökningen av medlemsländerna. Avsikten har varit att i 1998 års överenskommelse och stadgar göra endast sådana nödvändiga ändringar som utvidgningen av medlemskapet kräver. Dessa förändringar hänför sig huvudsakligen till bankens kapitalstruktur och organisation.

4. Propositionens konsekvenser

Propositionen har inga nya ekonomiska

konsekvenser i anslutning till statsfinanserna. Nordiska investeringsbanken har ända sedan upprättandet varit befriad från alla direkta skatter. I samband med 1998 års överenskommelse preciserades de beskattningsprinciper som gäller banken, varvid banken, dess inkomster, tillgångar och egendom befriades från all beskattning, det vill säga även indirekt beskattning, i den ordning som närmare preciseras i överenskommelsen. År 1998 kom man också överens om att värdlandet inte skall dra nytta av de skatter på löner som bankens personal betalat, utan värdlandet återbetalar detta belopp till banken. Erläggandet av värdlandsersättningen förutsätter årligen ett anslag i statens budgetproposition. Nuvarande ordning vad gäller beskattning av bankens personal bibehålls.

De nordiska länderna har ställt fristående proprieborgen som garanti för bankens system för projektinvesteringslån och miljöinvesteringslån. Eftersom de baltiska länderna för egen del kommer att delta i borgensförbindelserna, minskar de nordiska ländernas borgensansvar i någon mån. I och med att de baltiska länderna blir medlemmar är det nödvändigt att se över innehållet i borgensavtalen så, att avtalen innehållsligt sett är enhetliga.

5. Beredningen av propositionen

Propositionen baserar sig på en överenskommelse som beretts av en nordisk-baltisk arbetsgrupp och godkänts och undertecknats av ministrarna. Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet. Propositionen har kommenterats av utrikesministeriet.

DETALJMOTIVERING

1. Överenskommelsens innehåll

Jämfört med 1998 års överenskommelse innehåller denna nya överenskommelse i praktiken enbart sådana ändringar som uttryckligen beror på utvidgningen av medlemskapet i banken. Detsamma gäller bankens stadgar som närmare fastställer bankens verksamhet och organisation.

1.1. Nordiska investeringsbankens kapitalstruktur

En central utgångspunkt när det gäller de baltiska ländernas medlemskap har varit att bibehålla bankens höga kreditvärdighet. Bankens kapitalstruktur bevaras i oförändrat skick och de nya medlemsländerna betalar sin andel av grundkapitalet och bankens reservfonder enligt en fördelningskoefficient som bestäms på basis av de åtta ländernas bruttonationalprodukter. Betalningarna av grundkapitalet genomförs åren 2005—2007. Beloppmässigt större betalningar till reservfonder erläggs enligt en något långsammare tidtabell, dock så att de sista andelarna betalas före utgången av 2012. Estlands, Lettlands och Litauens sammanräknade andel av bankens kapital är 3,4 procent. Om närmare villkor för betalningarna och betalningstidtabellerna avtalas mellan banken och de nya medlemsländerna i bilaterala avtal.

1.2. Nordiska investeringsbankens organisation

De baltiska ländernas medlemskap föranleder behov av ändringar i bankens förvaltningsstruktur. Enligt nuvarande överenskommelse beslutar Nordiska ministerrådet (ekonomi- och finansministrarna) bland annat om ändring av bankens stadgar, höjning av grundkapitalet, det förfarande som skall iakttas då ett medlemsland sagt upp sitt medlemskap samt försättande av banken i likvidation. Ministerrådet godkänner också verksamhetsberättelsen av bankens styrelse samt bankens bokslut. Eftersom de nya medlems-

länderna inte är medlemmar i Nordiska ministerrådet har det uppstått ett behov av att skapa en ny beslutande instans. Således är bankens ägare representerade i bankens råd, till vilket varje medlemsland utnämner en representant för landets regering. Bankens råd kommer i praktiken att ha samma befogenheter som Nordiska ministerrådet hade. Bankens råd kan emellertid inte besluta om de bestämmelser i stadgarna som gäller sammansättning och befogenheter av bankens råd. Nordiska rådet och parlamenten i Estland, Lettland och Litauen bereds tillfälle att yttra sig över sådana förslag till stadgeändringar som är av principiell betydelse för bankens ändamål, verksamhet och ledning.

Bankens styrelse består för närvarande av tio ordinarie ledamöter, dvs. två från varje medlemsland. Dessutom har de ordinarie ledamöterna suppleanter. I och med den nya överenskommelsen kommer det att finnas sammanlagt åtta ordinarie ledamöter, dvs. en från varje medlemsland. De ordinarie ledamöterna kommer även i fortsättningen att ha suppleanter.

Bankens kontrollkommitté har i uppgift att kontrollera att bankens verksamhet bedrivs i överensstämmelse med stadgarna. Kommittén svarar för revisionen. Kontrollkommittén består även i fortsättningen av tio ledamöter. Nordiska rådet samt parlamenten i Estland, Lettland och Litauen skall utse en representant för varje medlemsland. Bankens råd utser två ledamöter som fungerar som ordförande respektive viceordförande.

1.3. Språkfrågan

I enlighet med den gällande överenskommelsen är alla de fem nordiska ländernas språk officiella språk för banken och 1998 års överenskommelse har följaktligen gjorts upp på alla ovan nämnda språk. I och med de nya medlemsländerna har man emellertid kommit fram till att engelska och svenska är bankens officiella språk. Bevarandet av det svenska språket som officiellt språk framhåller bankens nordiska rötter. Det praktiska

arbetspråket i rådet och styrelsen kommer emellertid att vara engelska.

1.4. Övriga frågor

Utöver ovan nämnda organisatoriska ändringar innehåller överenskommelsen två nya bestämmelser jämfört med 1998 års överenskommelse. Den ena av dem ansluter till tolkningen eller tillämpningen av överenskommelsen (artikel 16). Frågor angående tolkning eller tillämpning av bestämmelserna i överenskommelsen, som uppkommer mellan något medlemsland och banken eller mellan bankens medlemsländer skall hänskjutas till bankens styrelse för utlåtande. Ett medlemsland som särskilt berörs av den fråga som behandlas skall ha rätt att utse en särskild representant som är närvarande på styrelsens möte då denna fråga behandlas. Bankens råd avgör slutgiltigt frågor i anslutning till tolkningen eller tillämpningen av överenskommelsen.

Därtill innehåller överenskommelsen en uttrycklig bestämmelse om ett medlemslands skyldighet att vidta nödvändiga åtgärder för att implementera bestämmelserna i överenskommelsen (artikel 17.3). Detta gäller i synnerhet de bestämmelser som har samband med integritet, privilegier och immunitet för banken och vissa personer i anslutning till banken. Genom denna bestämmelse stävar man efter att i alla medlemsländer och inte enbart i värdstaten trygga ett fullständigt verkställande av de privilegier som banken beviljats.

1.5. Artikelmotiveringar

Överenskommelsen om Nordiska investeringsbanken

I preambeln till överenskommelsen konstateras, att de avtalsslutande staterna önskar jämställa Nordiska investeringsbanken som ursprungligen grundades av fem nordiska länder med andra juridiska personer som bedriver motsvarande verksamhet i och utanför medlemsländerna samt önskar betona bankens roll i utvecklingen av samarbetet mellan medlemsländerna.

Bankens uppgift och internationell status (artikel 1)

Bankens uppgift skall vara att tillföra ett mervärde genom att ge lån och ställa garantier på bankmässiga villkor och i överensstämmelse med samhällsekonomiska hänsyn för genomförandet av investeringsprojekt av intresse för såväl medlemsländerna som för länder som erhåller lån eller garantier från banken. Banken skall ha ställning som internationell juridisk person med full rättshandlingsförmåga och i synnerhet ha rätt att ingå överenskommelser, förvärva och avyttra fast egendom samt föra talan inför domstolar och andra myndigheter.

Bankens verksamhet (artikel 2)

Bankens verksamhet skall bedrivas i överensstämmelse med dess stadgar, som fastställs av bankens råd. Bankens stadgar kan ändras genom beslut av bankens råd på förslag av eller efter uttalande från bankens styrelse. Om förslagen till stadgeändringar är av principiell betydelse för bankens ändamål, verksamhet och drift, skall Nordiska rådet samt parlamenten i Estland, Lettland och Litauen beredas tillfälle att yttra sig.

Bankens grundkapital (artikel 3)

Bankens grundkapital tillskjuts av de avtalsslutande staterna. Ökning av grundkapitalet sker genom beslut av bankens råd efter framställning från bankens styrelse. I bankens stadgar regleras grundkapitalets storlek, möjligheten till ökning av kapitalet och fördelning mellan de avtalsslutande staterna.

Bankens huvudsäte (artikel 4)

Bankens huvudsäte skall vara i Helsingfors.

Behöriga domstolar (artikel 5)

Artikel 5 i överenskommelsen innehåller bestämmelser om hur talan kan väckas mot banken. Talan mot banken kan väckas endast vid behörig domstol i ett lands territorium där banken har etablerat kontor, där banken

har utsett ombud för mottagande av stämning eller som banken eljest uttryckligen har godkänt. Talan kan emellertid väckas av avtalsslutande stat eller person som företräder avtalsslutande stat eller vilkas krav härrör från avtalsslutande stat endast under förutsättning att banken uttryckligen samtyckt till detta.

Verkställande av beslut av judiciell eller administrativ myndighet förutsätter laga kraft om de rör bankens egendom eller tillgångar.

Bankens egendom, lokaliteter, arkiv och kommunikation (artikel 6—8)

I överenskommelsen har inbegripits uttryckliga bestämmelser om rättställningen vad gäller bankens egendom, tillgångar, lokaliteter och arkiv. Dessa bestämmelser motsvarar den rättsliga ställning som andra internationella finansieringsinstitutioner har. Bankens egendom och tillgångar är enligt artikel 6 i överenskommelsen undantagna från husrannsakan, rekvisition, konfiskation och expropriation. Banken, dess egendom och tillgångar kan inte heller bli föremål för processuella säkerhetsåtgärder såsom kvarstad.

Enligt artikel 7 i överenskommelsen är bankens lokaliteter och arkiv samt de handlingar som tillhör eller innehåses av banken okränkbara. Bestämmelser rörande förfarandet vid undantag från lokaliteternas okränkbarhet, som påkallas av upprätthållande av allmän ordning och säkerhet, har inkluderats i värdlandsöverenskommelsen mellan banken och värdlandet.

I överenskommelsen finns också bestämmelser om bankens officiella kommunikation. Envar avtalsslutande stat bör enligt artikel 8 i överenskommelsen ge bankens officiella kommunikation samma behandling som denna stat ger en annan avtalsslutande stats officiella kommunikation.

Skatter och avgifter (artikel 9)

Utgångspunkten för reglerna för beskattning har varit den, att det land där banken har sitt huvudsäte inte bör få särskilda fördelar på grund av bankens placering. Bestämmelserna motsvarar härvidlag de privilegier och immuniteter som andra internationella finansieringsinstitutioner åtnjuter. Av denna an-

ledning skall banken, dess inkomster, tillgångar och egendom vara befriad från all beskattning med de preciseringar som nämns i artikel 9. Banken skall således vara befriad från skatt på förvärv och överlåtelse av fastighet och värdepapper, när det är fråga om bankens officiella bruk. Därutöver skall bankens upplåning och utlåning samt upplåning från banken och förhöjning av bankens kapital vara befriade från alla skatter och avgifter av skattenatur.

När banken eller fonder som har direkt anknytning till bankens verksamhet och som direkt förvaltas av banken gör upphandlingar eller utnyttjar tjänster som har ett betydande värde och som är nödvändiga för bankens officiella verksamhet, och när priset för sådana upphandlingar eller tjänster inkluderar skatter eller tullar, skall den avtalsslutande stat som påfört skatterna eller tullarna vidta lämpliga åtgärder för att bevilja undantag från dessa eller sörja för att de återbetalas, om de är möjliga att fastställa. I värdlandsöverenskommelsen har intagits närmare bestämmelser om det förfarande som tillämpas vid befrielse från skatter och tullar. Bringandet i kraft av överenskommelsen om Nordiska investeringsbanken med riksdagslag skapar rättslig grund även för befrielsen från skatter och tullar.

I enlighet med internationell praxis skall banken inte vara befriad från skatter och avgifter som endast utgör betalning för tjänster som samhället tillhandahåller.

Privilegierna och befrielsen från skatter och avgifter förpliktar inte enbart värdlandet, utan de gäller övriga avtalsslutande stater på motsvarande sätt.

Den stat där banken har sitt huvudsäte skall inte heller i förhållande till de andra avtalsslutande staterna ha någon ekonomisk fördel av att bankens personal betalar skatt till värdlandet på sin lön från banken. Av denna anledning beslöt de nordiska finansministrarna att värdlandet bör ersätta banken den ekonomiska nytta, som värdlandet erhåller i form av skatt som de anställda vid banken betalar på sin lön.

Finland återbetalar dessa skatter till banken i form av en värdlandsersättning. Det praktiska genomförandet av värdlandsersättningen regleras närmare i värdlandsöverenskom-

melsen. Vårdlandsersättningen förutsätter årligen ett anslag i statens budgetproposition.

Den återgäldade kompensationen skall i bankens räkenskaper framgå som eget bokfört belopp och bidra till det överskott som av banken kan delas ut till de avtalsslutande staterna efter beslut av bankens råd.

Immunitet mot rättsligt förfarande (artikel 10)

I överenskommelsen ingår även bestämmelser om immunitet mot rättsligt förfarande för bankens styrelsemedlemmar och dess anställda. Enligt artikel 10 skall bankens styrelsemedlemmar, deras suppleanter, bankens anställda samt av banken utsedda experter oberoende av nationalitet beviljas immunitet mot rättsligt förfarande vad avser handlingar som utförts i tjänsten på bankens vägnar. Banken kan dock häva sådan immunitet i enlighet med artikel 14. I enlighet med internationell praxis gäller immuniteten inte civilrättsligt ansvar för skada som uppstår till följd av trafikolycka förorsakad av dessa personer.

Invandringsrestriktioner och reselättnader (artikel 11)

Alla styrelsemedlemmar, deras suppleanter, bankens anställda samt av banken utsedda experter som utför officiella uppgifter på uppdrag av banken skall vara befriade från invandringsrestriktioner. Förutnämnda skall också gälla makar och beroende släktingar till nämnda personer. Dessa kan beviljas samma reselättnader i enlighet med internationell praxis inom institutioner med jämförbar verksamhet, då särskilt behov för detta föreligger.

Befrielsen från invandringsrestriktioner innebär att de berörda personerna beviljas uppehållstillstånd och/eller arbetstillstånd utan tillämpning av invandrings- eller flyktinkvoter eller arbetskraftspolitisk prövning. Befrielsen gäller dock inte visumkrav. I fråga om reselättnader kan nämnas att varje avtalsslutande stat i varje enskilt fall på ansökan av banken avgör om det föreligger särskilda grunder för beviljande av reselättnader eller inte.

Penningmedel, valuta, betalningsrestriktioner (artikel 12—13)

I avtalet ingår även bestämmelser om bankens rätt att ta emot och inneha samt överföra penningmedel och valuta. Enligt artikel 12 kan banken ta emot och inneha penningmedel och all slags valuta samt förfoga över konton i all slags valuta; den kan även fritt överföra sina penningmedel och sin utländska valuta till och från en avtalsslutande stat samt inom en avtalsslutande stat och växla varje valuta i sin besittning till varje annan valuta.

Enligt artikel 13 skall banken undantas från betalningsrestriktioner och kreditpolitiska åtgärder som hindrar eller försvårar infriandet av bankens förpliktelser, upplåning eller utlåning i någon avseende.

Privilegier och avstående från dem (artikel 14)

I överenskommelsen är det särskilt föreskrivet att privilegier och immunitet enbart beviljas för att banken skall kunna utföra sina uppgifter, och inte till annans nytta. Bankens styrelse kan, i den utsträckning och på sådana villkor som den fastställer, häva den immunitet och de privilegier som beviljats enligt överenskommelsen i de fall då sådan åtgärd enligt styrelsens åsikt skulle vara till bankens bästa.

Likvidation (artikel 15)

Bankens råd kan besluta att banken skall träda i likvidation med tillämpning av den ordning som anges i bankens stadgar. I bankens stadgar återfinns bestämmelser som till denna del i synnerhet tillgodoser borgenärernas intressen.

Tolkning och tillämpning av överenskommelsen (artikel 16)

Frågor angående tolkning eller tillämpning av bestämmelserna i överenskommelsen som uppkommer mellan något medlemsland och banken eller mellan bankens medlemsländer skall hänskjutas för utlåtande till bankens styrelse. Ett medlemsland som särskilt berörs

av den fråga som behandlas skall ha rätt att utse en särskild representant som är närvarande vid styrelsens möte då denna fråga behandlas. Bankens råd avgör slutgiltigt frågor i anslutning till tolkning eller tillämpning av överenskommelsen. Denna bestämmelse är ny och ingick således inte i 1998 års överenskommelse.

Sättande i kraft och ikraftträdande av överenskommelsen (artikel 17)

Överenskommelsen om Nordiska investeringsbanken skall ratificeras. Överenskommelsen jämte de stadgar som fogats till den träder i kraft trettio dagar efter den dag då samtliga medlemsländer har deponerat sina ratifikationsinstrument hos det norska utrikesdepartementet, dock inte tidigare än den 1 januari 2005. Det norska utrikesdepartementet meddelar de övriga medlemsländerna om deponeringen av ratifikationsinstrumenten och om tidpunkten för överenskommelsens ikraftträdande.

Överenskommelsen skall vara deponerad hos det norska utrikesdepartementet och bestrykta avskrifter skall av det norska utrikesdepartementet tillställas vart och ett av medlemsländerna.

Överenskommelsen innehåller en uttrycklig bestämmelse om medlemsländernas skyldighet att vidta nödvändiga åtgärder för att implementera bestämmelserna i överenskommelsen (artikel 17.3). Detta gäller i synnerhet de bestämmelser som har samband med integritet, privilegier och immunitet för banken och vissa personer i anslutning till banken. Genom denna bestämmelse stävar man efter att i alla medlemsländer och inte enbart i värdstaten trygga ett fullständigt verkställande av de privilegier som banken beviljats.

Överenskommelsen av den 23 oktober 1998 mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om Nordiska investeringsbanken jämte de tidigare ikraftvarande stadgarna upphör att gälla från den tidpunkt då denna överenskommelse träder ikraft.

Uppsägning av överenskommelsen (artikel 18)

Varje avtalsslutande stat kan säga upp

överenskommelsen genom att avge en förklaring härom till den norska regeringen, vilken genast underrättar övriga avtalsslutande stater, bankens råd och bankens styrelse här om.

Uppsägningen träder i kraft tidigast vid utgången av det räkenskapsår som följer närmast på det år uppsägningen ägde rum.

Bankens råd skall efter mottagandet av uppsägningen, och senast innan uppsägningen träder i kraft, fastställa hur förhållandet mellan banken och det utträdande medlemslandet skall avvecklas. Härvid skall säkerställas att det utträdande medlemslandet alltjämt ansvarar i samma mån som övriga parter för de av bankens förpliktelser som förelåg vid ifrågavarande medlemslands utträde.

2. Lagförslag

Lagförslaget innehåller en sedvanlig blankettlagsbestämmelse genom vilken de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft genom lag. Lagen föreslås träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av republikens president samtidigt som överenskommelsen träder i kraft.

3. Ikraftträdande

Överenskommelsen om Nordiska investeringsbanken skall ratificeras. Överenskommelsen jämte de stadgar som fogats till den träder i kraft trettio dagar efter den dag då samtliga medlemsländer har deponerat sina ratifikationsinstrument hos det norska utrikesdepartementet, dock inte tidigare än den 1 januari 2005. Det norska utrikesdepartementet meddelar de övriga medlemsländerna om deponeringen av ratifikationsinstrumenten och om tidpunkten för överenskommelsens ikraftträdande.

Överenskommelsen mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om Nordiska investeringsbanken som undertecknades den 23 oktober 1998 jämte de tidigare ikraftvarande stadgarna upphör att gälla då denna överenskommelse träder ikraft.

Det oaktat skall beslut som fattats under giltighetstiden för 1998 års överenskommelse eller tidigare stadgar fortsättningsvis gälla i

den mån de är förenliga med denna överenskommelse eller de bifogade stadgarna, eller om dessa beslut inte uttryckligen har upphävts.

4. Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning

Enligt 94 § i grundlagen krävs riksdagens godkännande för fördrag som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen eller annars har avsevärd betydelse, eller som enligt grundlagen av någon annan anledning kräver riksdagens godkännande.

Eftersom Nordiska investeringsbanken ursprungligen grundades som de nordiska ländernas gemensamma finansieringsinstitution innehåller den ursprungliga överenskommelsen inte bestämmelser om anslutning av nya medlemmar till banken. Öppnandet av medlemskap i banken för länder utanför Norden är av stor betydelse. Av denna anledning har en ny överenskommelse ingåtts som godkänns och ratificeras av både de nya och de gamla medlemsländerna.

Den nya överenskommelse som möjliggör medlemskap för de baltiska länderna innehåller samma bestämmelser om bankens rättsliga ställning och om dess privilegier och immuniteter som den överenskommelse som ingicks 1998 och som för närvarande är i kraft. Med beaktande av att nuvarande överenskommelse från 1998 helt ersätts med en ny överenskommelse även om de privilegier som banken beviljats inte ändras eller utvidgas är riksdagens medverkan vid sättandet i kraft av överenskommelsen nödvändig eftersom överenskommelsen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen.

Enligt artikel 1.2 har banken ställning som internationell juridisk person med full rättsbehandlingsförmåga. Bestämmelsen hör till området för lagstiftningen eftersom det i Finland bestäms om den juridiska personligheten med tillhörande rättsförmåga genom lag

(GrUU 38/2000 rd). Artikel 5 i överenskommelsen gäller laga forum om vilket det i Finland bestäms genom lag. Artikeln hör därför till området för lagstiftningen.

I överenskommelsen hör artikel 6 (undantag från tvångsåtgärder), artikel 7 (okränkbarhet), artikel 10 (immunitet mot rättsligt förfarande) och artikel 11 (invandringslättnader) till området för lagstiftningen på grundval av att det i dessa artiklar ingår sådana privilegier och immuniteter som det i Finland bestäms om genom lag (GrUU 49/2001 rd).

Artikel 9 i överenskommelsen gäller de befrielser från skatter och tullar som banken beviljas. Enligt 81 § 1 mom. i grundlagen bestäms om statsskatt genom lag och därför hör artikeln till området för lagstiftningen.

Enligt artikel 16 i överenskommelsen kan tvister angående tolkningen eller tillämpningen av överenskommelsen slutgiltigt avgöras av bankens råd. Detta kan inverka på hur en bestämmelse gällande en fråga som i Finland regleras genom lag skall tillämpas. En sådan bestämmelse hör till området för lagstiftningen (GrUU 31/2001 rd).

Överenskommelsen innehåller inte sådana bestämmelser som gäller grundlagen på det sätt som avses i 94 § 2 mom. eller 95 § 2 mom. i grundlagen. Överenskommelsen kan enligt regeringens uppfattning godkännas genom enkel majoritet och förslaget om sättande i kraft av överenskommelsen kan godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av det ovan anförda och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås att

Riksdagen godkänner den i Helsingfors den 11 februari 2004 mellan Danmark, Estland, Finland, Island, Lettland, Litauen, Norge och Sverige ingångna överenskommelsen om Nordiska investeringsbanken.

Eftersom överenskommelsen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag:

*Lagförslagen***1.****Lag****om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen om Nordiska investeringsbanken**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §
De bestämmelser i den i Helsingfors den 11 februari 2004 mellan Danmark, Estland, Finland, Island, Lettland, Litauen, Norge och Sverige ingångna överenskommelsen om Nordiska investeringsbanken som hör till området för lagstiftningen är i kraft så som

lag på det sätt som Finland har förbundit sig till att iaktta dem.

2 §
Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av republikens president.

Helsingfors den 8 oktober 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Andra finansminister *Ulla-Maj Wideroos*

ÖVERENSKOMMELSE

mellan Danmark, Estland, Finland, Island, Lettland, Litauen, Norge och Sverige om Nordiska investeringsbanken

Danmarks, Estlands, Finlands, Islands, Lettlands, Litauens, Norges och Sveriges regeringar, nedan kallade medlemsländerna, vilka önskar stärka och ytterligare utveckla samarbetet mellan medlemsländerna genom Nordiska investeringsbanken, ursprungligen grundad av de nordiska länderna år 1975, som en gemensam internationell finansieringsinstitution jämställd med andra juridiska personer vilka bedriver jämförbar verksamhet i och utanför medlemsländerna, har kommit överens om följande:

Artikel 1

Nordiska investeringsbanken, nedan kallad banken, har till ändamål att bevilja finansiering på bankmässiga villkor och i överensstämmelse med samhällsekonomiska hänsyn för genomförandet av investeringsprojekt av intresse såväl för medlemsländerna som för andra länder vilka erhåller dylik finansiering.

Banken skall ha ställning som internationell juridisk person med full rättshandlingsförmåga och i synnerhet ha rätt att ingå överenskommelser, förvärva och avyttra fast och lös egendom samt föra talan inför domstolar och andra myndigheter.

Artikel 2

Bankens verksamhet skall bedrivas i överensstämmelse med dess stadgar vilka är bifogade till denna överenskommelse. Stadgarna kan ändras genom beslut av bankens råd på förslag av eller efter uttalande från bankens

styrelse, med undantag av bestämmelserna om rådets sammansättning och befogenheter. Nordiska rådet och parlamenten i Estland, Lettland och Litauen skall beredas tillfälle att yttra sig över förslag till stadgeändringar av principiell betydelse för bankens ändamål, verksamhet och drift.

Artikel 3

Bankens grundkapital tillskjuts av medlemsländerna. Ökning eller minskning av grundkapitalet sker genom beslut av bankens råd efter framställning från bankens styrelse. Grundkapitalets storlek, möjligheten till ökning eller minskning av kapitalet och dess fördelning mellan medlemsländerna behandlas i bankens stadgar.

Artikel 4

Bankens huvudsäte skall vara i Helsingfors.

Artikel 5

Talan mot banken kan endast väckas vid behörig domstol i ett lands territorium där banken har etablerat kontor, där banken har utsett ombud för mottagande av stämning eller som banken eljest uttryckligen godkänt. Talan kan emellertid väckas av ett medlemsland eller personer som företräder ett medlemsland eller vilkas krav härrör från ett medlemsland endast under förutsättning att banken uttryckligen samtyckt till detta.

Beslut av judiciell eller administrativ myndighet får inte verkställas beträffande bankens egendom eller tillgångar oberoende av var och i vems besittning de befinner sig förän beslutet vunnit laga kraft.

Artikel 6

Bankens egendom och tillgångar skall oberoende av var och i vems besittning de befinner sig vara undantagna från husrannsakan, rekvisition, konfiskation och expropriation genom exekutivt eller judiciellt förfarande.

Banken, dess egendom och tillgångar kan inte bli föremål för processuella säkerhetsåtgärder såsom kvarstad.

Artikel 7

Bankens lokalteter och arkiv samt de handlingar som tillhör eller innehas av banken skall vara okränkbara.

Artikel 8

Bankens officiella kommunikation skall ges samma behandling av varje medlemsland som detta land ger ett annat medlemslands officiella kommunikation.

Artikel 9

Banken, dess inkomster, tillgångar och egendom skall vara befriade från all beskattning med de preciseringar som nämns i denna artikel.

Banken skall vara befriad från skatt på förvärv och överlåtelse av fastighet och värdepapper, när det är fråga om bankens officiella bruk.

Bankens upplåning och utlåning samt upplåning från banken och ökning av bankens kapital skall vara befriade från alla skatter och avgifter av skattenatur.

När banken eller fonder som har direkt anknytning till bankens verksamhet och som direkt förvaltas av banken gör upphandlingar eller utnyttjar tjänster som har ett betydande värde och som är nödvändiga för bankens officiella verksamhet, och när priset för sådana upphandlingar eller tjänster inkluderar skatter eller tullar, skall det medlemsland som påfört

skatterna eller tullarna vidta lämpliga åtgärder för att bevilja undantag från dessa eller sörja för att de återbetalas, om de är möjliga att fastställa.

Bestämmelserna i denna artikel gäller inte skatter och avgifter som endast utgör betalning för tjänster som samhället tillhandahåller.

Artikel 10

Alla styrelsemedlemmar, deras suppleanter, bankens anställda samt av banken utsedda experter skall oberoende av nationalitet beviljas immunitet mot rättsligt förfarande vad avser handlingar som utförts i tjänsten på bankens vägnar. Banken kan dock häva sådan immunitet i enlighet med Artikel 14. Immunitet skall emellertid inte gälla i fråga om civilrättsligt ansvar i händelse av skada som uppstår till följd av trafikolycka orsakad av nämnda personer.

Artikel 11

Alla styrelsemedlemmar, deras suppleanter, bankens anställda samt av banken utsedda experter som utför officiella uppgifter på uppdrag av banken

1) skall vara befriade från invandringsrestriktioner. Förutnämnda skall också gälla makar och beroende släktingar till nämnda personer.

2) kan beviljas samma reselättnader i enlighet med internationell praxis inom institutioner med jämförbar verksamhet, då särskilt behov för detta föreligger.

Artikel 12

Banken kan ta emot och inneha penningmedel och all slags valuta samt förfoga över konton i all slags valuta; den kan även fritt överföra sina penningmedel och sin utländska valuta till och från ett medlemsland samt inom ett medlemsland och växla varje valuta i sin besittning till varje annan valuta.

Artikel 13

Banken skall undantas från betalningsrestriktioner och kreditpolitiska åtgärder som

hindrar eller försvårar infriandet av bankens förpliktelser, upplåning eller utlåning i något avseende.

Artikel 14

Privilegier och immunitet beviljas genom denna överenskommelse enbart för att banken skall kunna utföra sina uppgifter, och inte till annans nytta.

Bankens styrelse kan, i den utsträckning och på sådana villkor som den fastställer, häva den immunitet och de privilegier som beviljats enligt denna överenskommelse i de fall då sådan åtgärd enligt styrelsens åsikt skulle vara till bankens bästa.

Artikel 15

Bankens råd kan besluta att banken skall träda i likvidation med tillämpning av den ordning som anges i bankens stadgar.

Artikel 16

Frågor angående tolkning eller tillämpning av bestämmelserna i denna överenskommelse som uppkommer mellan något medlemsland och banken eller mellan bankens medlemsländer skall hänskjutas till bankens styrelse för dess utlåtande. Ett medlemsland som särskilt berörs av den fråga som behandlas skall ha rätt att utse en särskild representant att närvara på styrelsens möte då denna fråga behandlas.

Frågan jämte styrelsens utlåtande skall sedan hänskjutas till bankens råd för slutgiltigt avgörande.

Artikel 17

Denna överenskommelse skall ratificeras. Överenskommelsen jämte i artikel 2 nämnda stadgar träder i kraft trettio dagar efter den dag då samtliga medlemsländer har deponerat sina ratifikationsinstrument hos det norska utrikesdepartementet, dock inte tidigare än den 1 januari 2005. Det norska utrikesdepartementet meddelar de övriga medlemsländerna om deponeringen av ratifikationsinstrumenten och om tidpunkten för överenskommelsens ikraftträdande.

Överenskommelsen skall vara deponerad hos det norska utrikesdepartementet och be styrkta avskrifter skall av det norska utrikesdepartementet tillställas vart och ett av medlemsländerna.

Varje medlemsland skall utan dröjsmål vidta nödvändiga åtgärder för att implementera bestämmelserna i denna överenskommelse, särskilt de bestämmelser som gäller immunitet och privilegier för banken och för de personer som nämns i artiklarna 10 och 11, samt informera banken om de specifika åtgärder som vidtagits.

Överenskommelsen den 23 oktober 1998 mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om Nordiska investeringsbanken jämte de tidigare ikraftvarande stadgarna upphör att gälla från den tidpunkt denna överenskommelse jämte i artikel 2 nämnda stadgar träder ikraft.

Det oaktat skall beslut som fattats på basis av förstnämnda överenskommelse och stadgar fortsättningsvis gälla i den mån de är förenliga med eller inte uttryckligen upphör att gälla på basis av denna överenskommelse eller de bifogade stadgarna, eller på grund av beslut fattade på basis av denna överenskommelse eller bifogade stadgar.

Artikel 18

Varje medlemsland kan säga upp överenskommelsen genom att avge en förklaring härom till den norska regeringen, vilken genast underrättar övriga medlemsländer, bankens råd och bankens styrelse härom.

Uppsägningen träder i kraft tidigast vid utgången av det räkenskapsår som följer närmast på det år uppsägningen ägde rum.

Bankens råd skall efter mottagandet av uppsägningen, och senast innan uppsägningen träder i kraft, fastställa hur förhållandet mellan banken och det utträdande medlemslandet skall avvecklas. Härvid skall säkerställas att det utträdande medlemslandet alltjämt ansvarar i samma mån som övriga parter för de av bankens förpliktelser som förelåg vid ifrågavarande medlemslands utträde.

Till bekräftelse av detta har de åtta medlemsländernas befullmäktigade ombud undertecknat denna överenskommelse.

Som skedde i Helsingfors den 11 februari 2004 i ett exemplar på engelska och svenska språken, vilka båda texter har samma giltighet.

(Underskrifterna)